

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3^ο ΘΕΜΑ

3α. Η απάντηση στο ερώτημα απαιτεί τον συνδυασμό ιστορικών γνώσεων που προέρχονται τόσο από το δοθέν κείμενο Α (απόσπασμα από γραπτή δευτερογενή πηγή) όσο και από το σχολικό εγχειρίδιο και τη σύνθεση ενός ενιαίου κειμένου το οποίο θα παρουσιάζει τις απόψεις του Βολταίρου για το δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου, καθώς ήταν υπέρμαχος της πνευματικής ανεκτικότητας .

Από το δοθέν κείμενο Α οι μαθητές/τριες αναμένεται, μέσω της κριτικής ανάγνωσης της ιστορικής πηγής, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες από αυτή. Ενδεικτικά, μπορούν να αξιοποιηθούν αναφορές από τα ακόλουθα αποσπάσματα/εδάφια:

- «Ο Βολταίρος είναι περισσότερο γνωστός ως υπέρμαχος της ατομικής ελευθερίας.»
- «Θεωρούσε βαρβαρότητα κάθε περιορισμό της ελευθερίας του λόγου και της έκφρασης γνώμης.»
- Σε έναν από τους αντιπάλους του έγραφε [...]: «Δεν συμφωνώ ούτε με μια λέξη από όσα λες, αλλά θα υπερασπίσω μέχρι θανάτου το δικαίωμά σου να τα λες.»

Σε συνδυασμό με την ιστορική πηγή, οι μαθητές/τριες μπορούν να αξιοποιήσουν στοιχεία από την ιστορική αφήγηση του σχολικού εγχειριδίου [Κεφάλαιο 7, 1. Ο Διαφωτισμός, β. Οι ιδέες και οι φορείς τους, σελίδα 160], αναφορικά με τις απόψεις του Βολταίρου για την πνευματική ανεκτικότητα, που προέρχονται από τα ακόλουθα αποσπάσματα/εδάφια

- «Έτσι [...] επιχειρηματολογούν υπέρ [...] της πνευματικής ανεκτικότητας.»
- «Στον τομέα αυτό ... κρατική εξουσία.»

3β. Η απάντηση στο ερώτημα απαιτεί τον συνδυασμό ιστορικών γνώσεων που προέρχονται τόσο από τα δοθέντα κείμενα (κείμενο Α, απόσπασμα από γραπτή δευτερογενή πηγή και κείμενο Β, απόσπασμα από γραπτή πρωτογενή πηγή) όσο και από το σχολικό εγχειρίδιο και τη σύνθεση ενός ενιαίου κειμένου το οποίο θα παρουσιάζει τις ιδέες του Βολταίρου για τη θρησκεία.

Από το δοθέν κείμενο Α οι μαθητές/τριες αναμένεται, μέσω της κριτικής ανάγνωσης της ιστορικής πηγής, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες από αυτή. Ενδεικτικά, μπορούν να αξιοποιηθούν αναφορές από το ακόλουθο απόσπασμα/εδάφιο:

«Αν υπήρχε ωστόσο μια μορφή καταπίεσης που ο Βολταίρος μισούσε περισσότερο από τις άλλες, ήταν η τυραννία της οργανωμένης εκκλησίας που βασάνιζε και έκαιγε όσους τολμούσαν να αμφισβητήσουν τα δόγματά της.»

Από το δοθέν κείμενο Β οι μαθητές/τριες αναμένεται, μέσω της κριτικής ανάγνωσης της ιστορικής πηγής, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες από αυτή. Ενδεικτικά, μπορούν να αξιοποιηθούν αναφορές από τα ακόλουθα αποσπάσματα/εδάφια:

- «Τι είναι η ανεξιθρησκία; Είναι ίδιον του ανθρώπου.»
- «[...] Ας παραβλέπουμε ο ένας του άλλου τις μωρίες- αυτός είναι ο πρώτος νόμος της φύσης.»
- «[...] ο Πέρσης, ο Ινδός, ο Εβραίος, ο Μωαμεθανός, ο Κινέζος, ο Βραχμάνος, ο Ορθόδοξος, ο Καθολικός, [...] εμπορεύονται μεταξύ τους. Όμως ποτέ δεν θα τραβήξει ο ένας στον άλλο μαχαίρι, για να τον πάρει με τη θρησκεία του.»
- «[...] Αν υπήρχε τρόπος να διαλογιστεί κανείς με συνέπεια πάνω στη θρησκεία ... θα αντιλαμβανόταν πως όλοι μας έχουμε χρέος να ανεχόμαστε ό ένας τις γνώμες του άλλου, γιατί είμαστε όλοι αδύναμοι, ασυνεπείς, ευμετάβολοι, εκτεθειμένοι σε κάθε λογής πλάνες.»

Σε συνδυασμό με την ιστορική πηγή (κείμενα Α και Β), οι μαθητές/τριες μπορούν να αξιοποιήσουν στοιχεία από την ιστορική αφήγηση του σχολικού εγχειριδίου [Κεφάλαιο 7, 1. Ο Διαφωτισμός, β. Οι ιδέες και οι φορείς τους, σελίδα 160], αναφορικά με τις απόψεις του Βολταίρου για τη θρησκεία, που προέρχονται από τα ακόλουθα αποσπάσματα/εδάφια:

- «Έτσι στρέφονται κατά του θρησκευτικού φανατισμού ... της ανεξιθρησκίας»
- «Στον τομέα αυτό ... ο Βολταίρος»